

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/45/2023
Identifikačné číslo spisu:	2712202863
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2712202863.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Klenkovej PhD., a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a Mgr. Miroslava Šeptáka v spore žalobcov 1 /S. V., narodeného XX. L. XXXX, A. XX, 2/ C. V., narodenej XX. S. XXXX, A. XX, oboch zastúpených advokátkou JUDr. Ing. Elenou Divko, PhD., Skalica, Gorkého 1, proti žalovaným 1/ G. K., narodenému X. S. XXXX, D., D.A. O. XXXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Václavom Sosnom, Skalica, Námestie slobody 2, 2/ S. V., narodenej XX. S. XXXX, A. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Sosnom, Skalica, Námestie Slobody 2, o určenie povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 3C/115/2012, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. októbra 2022 sp. zn. 10Co/95/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 3C/115/2012-879 z 23. júna 2021 žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali určenia povinnosti žalovaným zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva obťažovania žalobcov nadmerným hlukom, ktorý spôsobuje škrekot, piskot a rev exotického vtáctva chovaného na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovaných v k. ú. A. zapísaných na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX, ktorý preniká na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov nachádzajúcich sa v k. ú. A. zapísané na LV č. XXX a LV č. XXX zamietol; žalovaným 1/ a 3/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania prvoinštančného konania plnom rozsahu, každému zo žalovaných v rozsahu 50 %; žalobcom 1/ a 2/ priznal voči žalovaným 1/ a 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu každému z nich v rozsahu 50 %.

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti zapísanej Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom pre obec a k. ú. A. a to rodinného domu súpisného č. XX postaveného na pozemku parcelného č. XXX/X a žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľností

zapísaných Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom pre obec a k. ú. A. a to pozemkov parcelného č. XXX/.X záhrady vo výmere 724 metrov², parcelného č. XXX/.X zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 776 metrov² evidovaných na LV č. XXX. Žalovaní 1/ a 3/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX zapísaných Okresným úradom Skalica, katastrálnym odborom pre obec a k. ú. A. a to pozemkov parcelného č. XXX/.X - záhrady vo výmere 585 m², parcelného č. XXX/.X - zastavaná plocha a nádvorie je vo výmere 48 m², parcelného č. XXX/.X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 50 m², parcelného č. XXX/.X zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 13 m², parcelného č. XXX/.X záhrady vo výmere 20 m², parcelného č. XXX/.X zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 338 m², parcelného č. XXX/.X - zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 126 m² a rodinného domu súpisného č. XX postaveného na pozemku parcelného č. XXX/.X. Predmetom sporu bol hluk exotického vtáctva chovaného žalovaným 1/, ktorý obťažuje žalobcov od roku 2009 z dôvodu, že žalobca ako starobný dôchodca sa väčšinou zdržuje na dvore, kde má vybudovaný altánok, bazén či skleník a častokrát je pobyt na dvore nemožný z dôvodu hluku vydávaného týmto vtáctvom. Žalobca 1/ tvrdil, že škrekot vníma už od skorých ranných hodín a prejavuje sa až do večerných hodín. Žalobkyňa 2/ tvrdila, že má zdravotné problémy, pričom v priebehu konania poukazovala na svoj psychický zdravotný stav súvisiaci s predmetom daného sporu. Hluk vtáctva preniká aj do ich rodinného domu, častokrát nie je možné otvoriť okno, pričom pôsobí rušivo aj pre návštevy žalobcov. Podotkla, že žalovaný 1/, ako aj jeho otec pôvodne žalovaný 1/ S. K. im ako žalobcom robia prieky.

1.2. Súd prvej inštancie právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 123, § 124, § 127 ods. 1 až 3, § 417 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že žaloba nie je dôvodná. Z konania vyplynulo, že medzi žalobcami a žalovanými existuje spor týkajúci sa usporiadania susedských vzťahov. Žalobcovia odvolávajúci sa na § 127 Občianskeho zákonníka tvrdili, že žalovaní ich nad mieru primeranú pomerom obťažujú imisiami a to hlukom, čím je vážne ohrozený výkon ich vlastníckych práv ako vlastníkov susediacich nehnuteľností a z tohto dôvodu je im nevyhnutné poskytnúť súdnu ochranu. Naopak žalovaní s uvedeným tvrdením nesúhlasili. V konaní nebolo sporné, že žalovaný 1/ chová na nehnuteľnostiach bezprostredne susediacich s nehnuteľnosťami žalobcov exotické vtáctvo. Spornou skutočnosťou zostalo, či exotické vtáctvo chované na nehnuteľnostiach žalovaných nad mieru primeranú pomerom obťažuje žalobcov hlukom. Pri posúdení miery primeranej pomerom sa okrem intenzity hluku skúmal dôvod hlučnosti, či sa jedná o opakovaný hluk alebo jednorazový, či prípadne ide o úmyselné rušenie. Po rozsiahлом vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, pretože nepreukázali existenciu predpokladov upravených v uvedenom ustanovení, ktoré by predstavovalo uznanie dôvodnosti ich nároku.

1.3. V súvislosti so zisťovaním stanovenia miery hladiny hluku v rámci vykonaného znaleckého dokazovania a to znaleckým posudkom znalca W.. C. Y., Q.. vyhotoveným v roku 2015, ako aj podľa protokolu vypracovaného obchodnou spoločnosťou BRENNER AMS s. r. o. súd prvej inštancie zistil, že i napriek záverom znaleckého posudku W.. C. Y. Q.., podľa ktorých bola prípustná hodnota hluku pri hlasovej aktivite vtáctva prekročená, považoval za potrebné zdôrazniť, že pri stanovení posudzovaných hodnôt znalec vychádzal z doby expozície t. j. dĺžky trvania hlasovej aktivity vtáctva počas dňa resp. večera, ktorá mu bola oznámená žalobcami a to 240 min. počas dňa a 90 min. počas večera. Znalec W.. C. Y., Q.. dodatočne na výzvu súdu podaním z 10. júla 2020 nesúhlasil so stanoviskom Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky zo 6. novembra 2017, týkajúcim sa miesta merania hluku, a to z dôvodu, že z vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí (ďalej len „vyhláška č. 549/2007 Z. z.“) nevyplýva, že sa má hluk merať na hranici pozemku. Zároveň doplnil, že pri určovaní časového trvania hlasovej aktivity exotického vtáctva vychádzal z protokolu o meraní hluku vypracovaného W.. Y., ako aj z vyjadrenia žalobcov, podľa ktorých uvedené hlasové aktivity trvajú štyri hodiny cez deň a jeden a pol hodiny večer. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie následne akceptoval návrh žalovaných na vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania, nakoľko podľa názoru súdu nebolo prípustné, aby odborné posúdenie určitej skutočnosti bolo ovplyvnené subjektívnym hľadiskom, ktoré má zrejmy vplyv na

vyslovenie záveru, či sú v danom prípade dodržané prípustné miery stanovené technickou normou vyplývajúce z vyhlášky č. 549/2007 Z. z. Pochybnosti o záveroch znaleckého posudku znalca W.. C. Y., Q., boli zvýraznené aj skutočnosťami vyplývajúcimi zo správy Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky zo 6. novembra 2017, ako aj výraznými odlišnosťami nameraných hodnôt pri jednotlivých meraniach. Naopak zo stanoviska Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, odboru objektivizácie faktorov životných podmienok z 15. decembra 2020, k znaleckému posudku vypracovanému W.. K. C. vyplýva, že znalec správne navýšil hluk zdroja o korekciu na zvlášť rušivý hluk + 5 dB a takto zvýšenú hladinu hluku už zohľadnil pri výpočte posudzovanej hodnoty, nakoľko každý deň sa môže doba pôsobenia zdroja hluku meniť. Úrad sa stotožnil so závermi uvedenými v znaleckom posudku č. 01/204000133/ZP z 5. novembra 2020 ustanoveného znalca ad hoc W.. K. C., podľa ktorých ani keby zdroj hluku trval nepretržite, čo v praxi nemôže nastať, tak posudzovaná hodnota by nebola prekročená. Priebeh a výsledky znaleckého skúmania znalec ozrejmil aj na pojednávaní pred súdom prvej inštancie, o ktorých záveroch súd nemal pochybnosti. Doplnil, že vzhľadom na premenlivý zdroj hluku pri výpočte posudzovanej hladiny hluku vychádzal s korekciou + 5dB, ktorú považoval za maximálne možnú hodnotu pre zohľadnenie nepríjemnosti posudzovaného hluku. Napokon súd prvej inštancie poukázal aj na výsledky vykonanej obhliadky a vyhotovenej fotodokumentácie, z ktorej zistil umiestnenie voliéry na pozemku žalovaných, vzdialenosť voliéry od hranice pozemkov so žalobcami, umiestnenie altánku na pozemku žalobcov a takisto vzdialenosť od hranice pozemkov so žalovanými a pohľadu zo záhrady žalobcov na plot žalovaných. Poznamenal, že obhliadkou na mieste samom konanou dňa 22. júla 2021 neboli zistené skutočnosti tvrdené žalobcami, že chované vtáctvo na nehnuteľnostiach žalovaných vydáva hluk počas celého dňa. V čase o 11.30 hod. a o 18.00 hod. sa zvukovo prejavovali len minimálne, hluk bol vydávaný v čase o 8.00 hod. V tejto súvislosti poznamenal, že za účelom eliminovania hluku spôsobovaného vtáctvom považoval za preukázané viaceré technické úpravy vykonané žalovanými, z ktorých najzásadnejšou boli obkolesené voliéry plexisklom, pričom do priestorov pletivovej časti voliéry sa vchádza cez dvere vyrobené takisto z daného materiálu. Pri skúmaní pôsobenia hluku pri otvorených a následne zatvorených dverách od voliéry, považoval hluk pri otvorených dverách za dostatočne intenzívny, na rozdiel od intenzity hluku pri zatvorených dverách. V tejto súvislosti žalovaní tvrdili, že dvere od voliéry sú stále zatvorené, otvárajú ich len pri vstupe do voliéry za účelom kŕmenia. Zároveň súd prvej inštancie skonštatoval, že počas konania priebežne zisťoval zmeny v počte kusov exemplárov exotického vtáctva registrovaného na žalovaného 1/ a to z dôvodu zistenia stavu existujúceho v danom čase. V tejto súvislosti považoval za preukázané, že v období počas vykonávania znaleckého dokazovania mal žalovaný 1/ v držbe celkom 14 kusov exemplárov druhu Amazona (leucocephala, oratrix a vinacea) a v čase vyhlásenia rozsudku dňa 23. júna 2021 mal celkom 16 kusov exemplárov druhu Amazona (leucocephala, oratrix, vinacea) a druhu Pionites leucogaster, čo vyplynulo z vyjadrenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, odboru regulácie obchodu s ohrozenými druhmi z 22. júna 2021.

1.4. Následne súd prvej inštancie dôvodil, že pre stanovenie záveru o neprimeranosti obťažovania žalobcov hlukom nie je rozhodujúce dodržanie príslušnej technickej normy upravujúcej prípustnosť určitej miery obťažovania imisiami v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t. j. exaktné posúdenie z odborných hľadísk. Ak obťažovanie prekračuje medze stanovené právnym opatrením, presahuje spravidla aj mieru primeranú pomerom, ale nemusí tomu tak byť naopak. Na úseku ochrany pred hlukom je takýmto právnym predpisom zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravotníctva (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“) a vykonávací predpis vyhláška č. 549/2007 Z. z. Vychádzajúc z prípustných hodnôt určujúcich veličiny hluku a infrazvuku, miesta, ktoré sa vzťahujú na ochranu zdravia pred hlukom a infrazvukom, súd prvej inštancie ustálil, že vyhláška stanovuje hodnoty určujúcej veličiny hluku pre priestor pred oknami obytných miestností, bytových a rodinných domov, ako aj hodnoty pre vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území. Zvlášť rušivý hluk, tónový, hluk bežný, impulzový hluk stanovuje podľa postupov meraní podľa vyhlášky pripočítat korekcie napr. +5 dB alebo + 12 dB. Podotkol, že uvedené právne predpisy na danú vec aplikoval v zmysle širšieho výkladu, citujúc ustanovenie § 27 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. s skonštatovaním, že na úseku ochrany zdravia pred hlukom ukladá zákon povinnosti fyzickým osobám podnikateľom a právnickým osobám, avšak z jeho ustanovenia nevyplyva explicitne, že by sa mali aplikovať aj na právne vzťahy medzi fyzickými osobami nepodnikateľmi ako to je tomu v danom prípade. Stotožnil sa s

názorom svedka W. P. J., osobou odborne spôsobilou na meranie hluku, v zmysle ktorého vzhľadom na neexistenciu inej právnej úpravy je potrebné citovanú vyhlášku aplikovať pre všetky prípady týkajúce sa hluku súvisiaceho s aktivitou ľudí.

1.5. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalovaných na vykonanie dôkazu výsluchom svedka starostu obce A., ktorý navrhovaný dôkaz považoval za nadbytočný. Poznamenal, že v konaní boli vypočutí viacerí svedkovia D. E., C. I., I. G., predchádzajúci starosta obce A., ktoré výpovede boli v konečnom dôsledku pre posúdenie nároku žalobcov nedostačujúce. Podobné nedostačujúce boli aj čestné vyhlásenia O. G., W. Y., E. K., či rodiny C.P. V závere súd prvej inštancie dodal, že každá osoba vníma hluk inak, ktorý pričom môže byť výrazne ovplyvnený rôznymi skutočnosťami, napríklad činnosťou, ktorú vykonáva alebo, kde sa nachádza, časom kedy a ako dlho hluk vníma, prípadne aj poveternostnými podmienkami. Ani vypočutím nahrávky hluku predloženej žalobcami sa nedalo rozoznať, že zvuky patria vtáctvu. Preto ani takýto dôkaz neprispel k rozhodnutiu vo veci samej v prospech žalobcov. V kontexte uvedeného teda súd prvej inštancie poznamenal, že z nahrávky nebolo možné zistiť, na akom mieste bola vyhotovená, akým zariadením, preto na uvedený dôkaz neprihliadal.

1.6. K realizácii chovu exotického vtáctva podotkol, že k chovu postačuje registrácia v zmysle zákona č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi. Z vyjadrenia Okresného úradu Skalica z 19. augusta 2015 mal preukázané, že žalovaný 1/ je registrovaný na Okresnom úrade Skalica ako držiteľ exemplára. V závere ohľadne tvrdenia žalobcov, že predmetný chov vážne ohrozuje ich vlastnícke právo zdôraznil, že je potrebné rešpektovať aj výkon vlastníckeho práva žalovaných.

1.7. K argumentácii žalobcov týkajúcej sa ich nepriaznivého zdravotného stavu v súvislosti s rozvíjajúcimi sa depresívnymi stavmi, ovplyvnenými tým, že chov exotického vtáctva nepatrí do kľudnej oblasti vidieckeho prostredia, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 1421/2003 z 27. mája 2004 v zmysle, ktorého je potrebné vlastníčkovi poskytnúť ochranu bez ohľadu na to, či ide o ohrozenie nad mieru primeranú pomerom, ak bude obťažovanie imisiami vážne ohrozovať výkon jeho práva.

1.8. Posudzujúc uplatnený nárok žalobcov aj v zmysle § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc z judikátu R 45/1986 skonštatoval, že je vylúčené požadovať, aby sa vlastníčkovi uložila povinnosť niečo konkrétne konať. Práva domáhať sa uloženia povinnosti vykonať vhodné a primerané opatrenia t. j. odvrátiť škodu možno len v zmysle § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom ohrozený má toto právo len v prípade, ak hrozí škoda, ak sa jedná o vážne ohrozenie. Žalobcovia síce nárok na uloženie vhodných a primeraných opatrení na odvrátenie škody podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka uplatnili, ale až podaním z 10. februára 2021. V konaní ale nepreukázali, že by im v prípade preukázania imisíi hrozila škoda, teda neunesli dôkazné bremeno. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie nepripustil zmenu žaloby uznesením č. k. 3C/115/2012-856 zo 17. mája 2021 s odôvodnením, že všetky výsledky doterajšieho dokazovania (9 rokov od podania žaloby) nie sú dostatočným podkladom pre konanie o zmenenej žalobe a zmena predmetu sporu by tak bola nevhodná, keďže by sa konanie predĺžilo. Po posúdení uvedených skutočností, s prihliadnutím na všetky uvedené kritériá na daný prípad súd prvej inštancie uzavrel, že hoci chov exotického vtáctva nie je všeobecne v našej spoločnosti bežnou záležitosťou, na druhej strane však vzhľadom na charakter dedín v danej lokalite, najmä v spojení s poľnohospodárskou činnosťou, či chovom hospodárskych zvierat nemožno hovoriť o takom výkone vlastníckeho práva chovateľa, ktorý by výrazným spôsobom prostredie narúšal. Na základe uvedených dôvodov preto žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov prvoinstančného konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). O nároku na náhradu trov odvolacieho konania žalobcov rozhodol v súlade s § 396 spojení s § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. októbra 2022 sp. zn. 10Co/95/2021 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie; žalovaným 1/ a 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu proti žalobcom 1/ a 2/.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalobcami, ohľadne preukázania ich tvrdenia, že žalovaní nad mieru primeranú pomerom ich obťažujú a vážne ohrozujú výkon ich práv. K naplneniu zákonných predpokladov vyplývajúcich z § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka preto nedošlo. K námietkam týkajúcim sa namietaného nesprávneho hodnotenia dôkazov, ako aj posúdenia dôvodnosti ich nároku skonštatoval, že uplatnené námietky neboli spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, ani vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Žalobcovia v odvolaní neprodukovali žiadne relevantné tvrdenia, s ktorým by sa nevysporiadal súd prvej inštancie. Všetky relevantné skutkové zistenia vyplývajúce z obsahu spisu boli riadne uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, s ktorými podstatnými otázkami sa súd prvej inštancie aj náležite vysporiadal. V tejto súvislosti podotkol, že súd prvej inštancie náležite skúmal, či žalovaní nad mieru primeranú pomerom neobťažujú žalobcov hlukom, ako aj to, či obťažovaním hlukom exotického vtáctva nie je vážne ohrozený výkon vlastníckeho práva žalobcov. V konaní nebolo žalobcami preukázané, že by sa jednalo o obťažovanie nad mieru primeranú pomerom, ani že by sa jednalo o vážne ohrozenie výkonu vlastníckeho práva žalobcov, preto záver o neunesení dôkazného bremena považoval za vecne správny. Hoci chov exotického vtáctva nie je všeobecne v našej spoločnosti bežnou záležitosťou, na druhej strane však vzhľadom na charakter dedín v danej lokalite nemožno hovoriť o takom výkone vlastníckeho práva chovateľa, ktorý by výrazným spôsobom prostredie narúšal. Odvolací súd sa nestotožnil ani s názorom žalobcov, že by hrozba vzniku závažnej škody na zdraví bola preukázaná odborným vyjadrením lekára, že by im hrozilo vážne poškodenie zdravia. Predložené lekárske správy samé osebe nemožno bez ďalšieho odborného posúdenia, ktoré žalobcovia nenavrhl, považovať za preukázanie hrozby vzniku závažnej škody na zdraví žalobcov neustálym počúvaním škrekotu a piskotu exotického vtáctva chovaného na pozemku žalovaných. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia (ďalej len „dovolatelia“), ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 432 ods. 1 CSP. Namietali nesprávnu interpretáciu ustanovenia § 127 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nesúhlasili so záverom súdu prvej inštancie, že nie sú obťažovaní žalovanými nad mieru primeranú pomerom, pričom tvrdili, že súd ale neskúmal, či obťažovaním hlukom exotického vtáctva nie je vážne ohrozený výkon ich vlastníckeho práva. S poukazom na čl. 20 ods. 3 ústavy, vymedzili rečnícku otázku prečo žalovaný chová exotické vtáctvo, ak s nimi dennodenne netrávi svoj čas, nekŕmi, nepočúva škrekot, piskot, nechová ich za účelom predaja, i keď každý rok privádza na svet mláďatá? Následne uviedli, že v danom prípade by sa malo prihliadať na morálnu stránku veci, keďže ide o susedský spor a nažívanie starých a chorých ľudí na sklonku života. Ak by bol hluk exotického vtáctva tak nepríjemný a neznesiteľný, vzhľadom na ich majetkové pomery by sa nesúdili toľko rokov už teraz s ich zníženým zdravím a psychikou. Podotkli, že z judikatúry vyplýva, že je možné pri splnení zákonných podmienok domáhať sa súdnej ochrany podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka a súčasne podľa § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka. S poukazom na rozhodnutia všeobecných súdov zdôraznili, že podali návrh na zmenu žaloby, ktorá však bola procesným uznesením zamietnutá. S odkazom na zistený skutkový stav a priebeh rozsiahleho dokazovania, argumentovali tým, že im je bránené vo výkone ich vlastníckeho práva, pretože nemôžu vykonávať činnosti súvisiace so starostlivosťou o záhradu. Sú staršími ľuďmi žijúcimi na dôchodku, na dedine v kľudnom prostredí. Pre nich je relaxom obrábať pôdu, byť vonku na slniečku a nie, aby sa schovávali. Rev vtáctva je celodenný, čo namerali aj znalci, opakovaný a neznesiteľný. Skutočnosť, že je vážne ohrozený výkon ich vlastníckeho práva súd neskúmal, na čo viackrát poukazovali. Zároveň neskúmal, či ide o vážne ohrozenie výkonu ich vlastníckeho práva, pretože dochádza k obťažovaniu hlukom na terase, pri bazéne, pri okopávaní záhrady. Rovnako súdy neskúmali, či chov exotického vtáctva v danej lokalite možno považovať za bežný. V závere poznamenali, že aplikácia ustanovenia § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka na daný skutkový stav bola nesprávna, keď nedostatočne pre daný prípad bol vyložený pojem „mieru primeranú pomerom“, pokiaľ súdy vychádzali len zo znaleckého posudku W.. K. C. a nezohľadnili do úvahy iné skutočnosti, či takýto chov v danej lokalite je bežným javom. Zároveň sa nezaoberali ani otázkou, či nejde o vážne ohrozenie výkonu vlastníckeho práva, keď z tvrdení žalobcov vyplynulo, že nemôžu vykonávať bežné činnosti na záhrade, musia sa schovávať pred hlukom a nemôžu

si na záhrade posediť. Navrhli zmeniť napadnuté rozhodnutie a žalobe vyhovieť. Uplatnili si nárok na náhradu trov celého konania.

4. Žalovaní písomné vyjadrenie k dovolaniu nepredložili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, s nariadením verejného vyhlásenia rozhodnutia v súlade s § 438 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 1 a 3 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je síce prípustné, ale nedôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

12. V rámci dovolacieho prieskumu skúmania prípustnosti dovolania a vymedzenia uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 CSP, v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019), dovolací súd po skonštatovaní prípustnosti dovolania pristúpil k

meritórnemu dovolaciemu prieskumu dovolateľmi nastolenej otázky týkajúcej sa posúdenia miery primeranej pomerom obťažovania hlukom exotického vtáctva a či nejde o vážne ohrozenie výkonu práv. Skúmal, či pri riešení uvedenej právnej otázky napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

13. Podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastníci vecí sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného, alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku, alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikať na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

14. Citované zákonné ustanovenie upravuje dva okruhy prípadov, kedy je možné vlastníka veci obmedziť vo výkone jeho práv. V prvom prípade ide o obmedzenie výkonu vlastníckych práv vlastníka veci, ktorým sa má zamedziť, aby obťažoval iného vlastníka nad mieru primeranú pomerom. V druhom ide o také obmedzenie, ktorým sa má zabrániť vlastníkovi veci, aby vážne ohrozoval výkon vlastníckych práv suseda pri výkone vlastníckych práv. Z kontextu právnej úpravy je zrejmé, že ide najmä o úpravu vzťahov medzi vlastníkmi susediacich nehnuteľností - o základné ustanovenie tzv. susedského práva v občianskom práve. Ochrana poskytovaná v zmysle § 127 Občianskeho zákonníka síce zahŕňa širší okruh subjektov, napriek tomu spravidla pôjde o vlastníkov susediacich nehnuteľností. Obťažovanie v susedských vzťahoch nebráni výkonu práv vlastníka, prejavuje sa však rušivo - znepríjemňuje užívateľovi susednej nehnuteľnosti jej užívanie (obťažuje suseda), pričom účinky obťažovania sa nazývajú imisie. V dôsledku imisií škoda spravidla nevzniká ani nehrozí.

15. Pojmy „miera primeraná pomerom“ alebo „vážne ohrozovanie výkonu práv“ vyjadrujú hornú hranicu negatívnych dôsledkov správania sa vlastníka. Ak negatívne dôsledky tohoto správania sa prekročia určitú hranicu, dotknutý sa môže úspešne domáhať ochrany svojich práv podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pri súdnej ochrane týchto práv musí súd vždy dôsledne zistiť konkrétnu situáciu a objektívne posúdiť, či uvedená hranica bola prekročená, lebo ochranu nemožno priznať pred zásahmi, ktoré neprekračujú dovolenú mieru a sú dôsledkom bežného správania sa, ktoré sú susedia povinní navzájom trpieť, lebo je spojené s obvyklým užívaním nehnuteľností. Zákon bližšie nevymedzuje obsah slov nad mieru primeranú pomerom, určuje však hranicu správania sa medzi dovoleným správaním od optimálneho stavu po stav ešte prípustný, a nedovoleným správaním sa nad prípustnú mieru a to vo vzťahu ku konkrétnym pomerom v danom mieste a čase, ale aj vo vzťahu k objektívne žiaducim pomerom, ktoré v tom ktorom prípade nemusia byť vždy v súlade s existujúcimi pomermi. Pokiaľ by sa totiž uvedená hranica mala určovať len podľa pomerov pretrvávajúcich v danom mieste a čase a nie podľa pomerov, ktoré sú žiaduce a ktoré by mali pretrvávať, nebolo by možné domáhať sa úspešne ochrany podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka v prípade, že aj správanie sa všetkých ostatných fyzických alebo právnických osôb na danom mieste je z hľadiska tohto ustanovenia závažné. Z toho vyplýva, že súd rozhodujúci o návrhu na ochranu podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nemôže obmedziť len na konštatovanie, že namietaný zásah je v súlade s prevládajúcim správaním sa ostatných subjektov, ale musí vždy zohľadniť mieru primeranú pomerom, ktoré by mali byť. Naproti tomu vážne ohrozenie výkonu práv predstavuje konanie suseda na jeho pozemku, ktorého dôsledkom nemusia byť imisie, ale ohrozenie obvykle práv vlastníka susediacej nehnuteľnosti a to v takej miere, že v budúcnosti môže susedovi vzniknúť nezanedbateľná ujma, napr. zánik veci alebo jej významné poškodenie alebo bude môcť vykonávať ohrozené právo len v podstatne obmedzenom rozsahu oproti oprávneniam, ktoré mu zákon ako vlastníkovi dáva. Pri vážnom ohrození teda nejde len o znepríjemnenie výkonu práva alebo o sťaženie jeho výkonu, ale o hroziaci vážny zásah do samotnej podstaty ohrozeného práva. Vážne ohrozenie výkonu práva spravidla znamená i ohrozenie vlastníka vznikom majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch - škody. Vážnym ohrozením výkonu práv podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa teda rozumie konanie vlastníka, ktoré zatiaľ nemá negatívny dopad na výkon práv iného, je však daná značná pravdepodobnosť, že v budúcnosti bude v dôsledku tohto konania

výkon práva suseda vážne obmedzený alebo znemožnený, pričom nie je isté, či bude možné vážne škodlivé následky odstrániť v dobe, kedy nastanú. V takomto prípade nemožno žiadať, aby ohrozovaný vyčkal do doby, kedy jeho právo bude vážne narušené a až potom sa domáhal súdnej ochrany. Ochrana podľa tohto ustanovenia nesmeruje k tomu, aby boli rušiteľovi uložené konkrétne opatrenia, z ktorého dôvodu mu v súdnom konaní nemôže byť uložená povinnosť konať niečo pozitívne. Ak teda došlo k neoprávnenému zásahu tzv. imisiami, je prostriedkom ochrany uloženie povinnosti zdržať sa vymedzeného rušenia s tým, že je na samotnom povinnom (rušiteľovi) urobiť také konkrétne opatrenia, aby splnil súdom mu uloženú povinnosť a zamedzil obťažovaniu alebo ohrozovaniu výkonu práv susedného vlastníka. V tomto prípade už nejde o preventívnu, ale o represívnu ochranu a to proti už jestvujúcemu, nie teda iba hroziacemu rušeniu. V prípade vážneho ohrozenia, keď hrozí vznik škody, možno žiadať, aby bola rušiteľovi uložená i povinnosť niečo konať, takáto žaloba však nemá oporu v § 127 Občianskeho zákonníka, ale v § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Je však prípustné, aby v jednom návrhu sa kumulovala ako žiadosť o zdržanie sa konkrétneho zásahu, tak i o vykonanie vhodných opatrení na odvrátenie škody. Rozdiel medzi obťažovaním a vážnym ohrozením spočíva v tom, že obťažovanie nebráni výkonu práva, ale ho robí obťažnejším. Ohrozenie sa týka priamo výkonu práva, resp. exekúcie.

16. Z citovaného ustanovenia § 127 ods. 1 druhej vety Občianskeho zákonníka vyplýva demonštratívny výpočet zakázaných imisií, ktoré obsahovo nadväzujú na generálnu klauzulu vyjadrenú v prvej vete daného ustanovenia. Vlastníkovi sa okrem iného zakazuje nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienением a vibráciami. Jedná sa o obťažovacie imisie, ktorých prenikanie je dané výsledkom prírodných síl a to šírením zvuku, prúdením vzduchu alebo prejavom vlastností prenikajúcich látok.

17. Právna teória považuje „obťažovanie“ za taký výkon vlastníckeho práva k veci, ktorého dôsledky fyzicky presahujú vec samotnú, a pôsobia buď na iné osoby alebo na veci vo vlastníctve niekoho iného, a to preukázateľne negatívne. Súdna prax pod pojmom „imisia“ rozumie spravidla prenikanie účinkov činnosti vykonávanej na jednej nehnuteľnosti, na nehnuteľnosť druhú (napr. R 37/1985). V prípade nadmerného hluku, ktorý je javom nesporne negatívnym, pôjde vždy o imisiu. Hlukom sa rozumie nežiadúci a rušivý zvuk, ktorý možno zaradiť medzi zvukové imisie, ktoré v zásade nie sú vnímané negatívne. Pri obťažovaní hlukom sa prihliada na to, či ide o jednorazové, opakujúce sa alebo neustále rušenie, či k jeho vzniku dochádza úmyselnou činnosťou alebo nedbanlivosťou, jeho intenzita sa dá presne zmerať. Ochrana pred hlukom je upravená zákonom č. 355/2007 Z. z. v znení vyhlášky č. 549/2007 Z. z., v zmysle ktorej je ochrana zdravia pred hlukom, infrazvukom a vibráciami zabezpečená, ak posudzované hodnoty určujúcich veličín hluku, infrazvuku a vibrácií nie sú vyššie ako prípustné hodnoty.

18. Občiansky zákonník nedefinuje, čo sa považuje za „chované zvieratá“. V praxi pod tento pojem patrí všetko, čo možno prírodovedecky označiť za zviera a čo sa na pozemku chová bez ohľadu na to, či ide o dôvody zárobkové, pre zábavu alebo z iných dôvodov. Patria sem kone, hovädzí dobytok, ošipané, ovce, kozy, hydina každého druhu, a to bez ohľadu na to, či ide o poľnohospodársky alebo nepoľnohospodársky účel. Do tejto kategórie sa samozrejme zaraďujú aj psy, mačky, ale aj nutrie, líšky alebo aj iné domestikované zvieratá bez ohľadu na účel ich chovu. Nemožno vylúčiť ani zoologické záhrady, voliéry, terária a pod. Takže do tejto kategórie patria aj vtáky ako napr. papagáje, kanáriký a chované holuby.

19. Zo skutkových okolností preskúmvanej veci vyplýva, že žalobcovia sa v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka v konaní domáhali uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa obťažovania nadmerným hlukom, ktorý spôsobuje škrekot, piskot a rev exotického vtáctva chovaného vo voliére nachádzajúcej na pozemku žalovaných, ktorý hluk preniká na pozemok vo vlastníctve žalobcov. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, ich zhodnotením jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti v súlade s § 191 CSP, vychádzajúc najmä zo znaleckého posudku č. 01/204000133/ZP vypracovaného znalcom ustanoveným ad hoc W. K. C., z jeho záveru o neprekročení posudzovanej hodnoty určujúcej veličiny s prípustnou hodnotou určujúcej veličiny hluku vo vonkajšom prostredí pri hlasovej aktivite exotického vtáctva a to v dennom ani vo večernom čase vo vonkajšom chránenom prostredí rodinného domu č. p. XX A. . Rovnako aj z vyjadrenia znalca na pojednávaní, na ktorom na vysvetlenie ozrejmil,

že vzhľadom na premenlivý zdroj hluku pri výpočte posudzovanej hladiny hluku vychádzal z korekcie +5dB+2,3dB, ktorú považoval za dostatočne vysokú pre zohľadnenie nepríjemnosti posudzovaného hluku. Zároveň skonštatoval, že ak by v danom prípade pri výpočte aj vynechal časové pôsobenie hluku vtáctva a použil by korekciu +5dB, stále by bol posudzovaný hluk pod hodnotou prípustného hluku. Vychádzajúc z uvedeného odborného záveru znaleckého posudku, ktorý bol pre posúdenie otázky, či dochádza k obťažovaniu nad mieru primeranú pomerom hlukom exotického vtáctva kľúčový, súd prvej inštancie následne žalobu z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcami zamietol. S uvedeným záverom sa stotožnil aj odvolací súd.

20. Dovolací súd posudzujúc namietané nesprávne právne posúdenie miery primeranej pomerov poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 30. novembra 1993 sp. zn. 5Cdo/117/93 publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 72/1994, ktorého právna veta znie: „pri posudzovaní, či sú dané podmienky pre poskytnutie ochrany podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba pojem nad mieru primeranú pomerom vykladať tak, že určuje hranicu medzi dovoleným správaním (od optimálneho stavu po stav ešte prípustný) a nedovoleným stavom (nad prípustnú mieru) a to nielen vo vzťahu ku konkrétnym pomerom v danom mieste a čase, ale aj vo vzťahu k objektívne žiadúcim pomerom“.

21. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu k otázke rozhodovania susedských sporov, patria aj publikované skoršie judikáty, napr. pod R 3/1988, R 37/1985, R 45/1986.

22. Z právnej vety judikátu R 3/1988 vyplýva, že primeranosť zásahu do vlastníckeho práva musí byť hodnotená so zreteľom ku všetkým okolnostiam prípadu zásadne z objektívnych hľadísk. Nemožno vylúčiť, aby sa prihliadlo i k okolnostiam tkvécim v osobe alebo v pomeroch vlastníka, ktorý sa ochrany proti neoprávnenému zásahu domáha, poprípade k okolnostiam spočívajúcim v osobe alebo v pomeroch príslušníka jeho rodiny a domácnosti vzhľadom k ustanoveniu § 130 ods. 1 veta, poznámka teraz § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Môže ísť o také okolnosti, ktoré svojou závažnosťou tento ohľad vyžadujú. Pokiaľ ide o pojmy „miera primeraná pomerom“ a „vážne ohrozenie výkonu práva“, súdy sa neuspokojujú so subjektívnym stanoviskom žalobcov a vykonávajú zistenia, ktorá môžu byť podkladom pre objektívny výklad uvedených pojmov.

23. Z judikátu R 37/1985 vyplýva, že vlastníkovi veci, prípadne iným osobám v zmysle § 130a (poznámka teraz § 127 ods. 1) Občianskeho zákonníka sa poskytuje ochrana len proti takým zásahom, ktoré nad mieru primeranú pomerom ho obťažujú alebo vážne ohrozujú výkon jeho práv. Ak ide o zásah, ktorý prekračuje mieru primeranú pomerom a spoločensky únosné hranice, dané pravidlami socialistického spolužitia, nie je to neoprávnený zásah v zmysle citovaného ustanovenia. V takýchto prípadoch sa nemožno úspešne dovolať súdnej ochrany.

24. Z judikátu R 45/1986 (s. 191, 192) vyplýva, že pojem „miera primeraná pomerom“ a „vážnosť ohrozenia výkonu práva“ treba vyložiť objektívne. Návrhom na začatie občianskeho súdneho konania, smerujúcim proti vlastníkovi, sa navrhovateľ môže úspešne domáhať len vydania rozsudku, ktorým by žalovanému vlastníkovi bola uložená povinnosť zdržať sa presne vymedzeného rušenia. Nie však už povinnosť niečo pozitívne konať napr. odstrániť, premiestniť alebo upraviť určitým spôsobom predmet svojho vlastníctva. Ak ide o vážne ohrozenie, má ohrozený podľa ustanovenia § 417 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo domáhať sa, aby súd uložil vykonať vhodné a primerané opatrenie na odvrátenie hroziacej škody.

25. Napokon otázka posúdenia miery primeranej pomerom obťažovania hlukom bola predmetom sporu napríklad aj v konaniach vedených na najvyššom súde pod sp. zn. 4Cdo/135/2017, 4Cdo/189/2018, ohľadne obťažovania hlukom, vibráciami a pachom spôsobovaným chovom koní (erdžanie, dupot, zápach tuhých a tekutých exkrementov koní). I napriek tomu, že z uvedených rozhodnutí nevyplýva právny záver týkajúci sa vecného posúdenia miery primeranej pomerom dovolacím súdom, z uvedených rozhodnutí vyplýva, že pri posudzovaní (ne)dôvodnosti žalobného návrhu súdy vychádzali z premisy vyplývajúcej z § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že uvedené ustanovenie neposkytuje právo na

ochranu proti akémukoľvek obťažovaniu. Ochrany proti obťažovaniu sa možno domáhať len vtedy, ak je obťažovanie nad mieru primeranú pomerom. Každý je totiž povinný znášať imisie obyčajného, normálneho užívania pozemku. Pre úspech žalobcov v konaní bolo nevyhnutné preukázať, že zo strany žalovaných dochádza k obťažovaniu nad mieru primeranú pomerom, čo sa však vykonaným dokazovaním nepreukázalo.

26. Jednou zo základných procesných povinností strán sporu je povinnosť tvrdiť, stranu zaťažuje bremeno tvrdenia (onus dicendi). Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom (onus probandi) je predpoklad pre úspech v spore. Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti t. j. povinnosť substancovane tvrdiť znamená uviesť všetko, čo je obsiahnuté v skutkovej podstate hmotnoprávnej normy. Zaťažuje toho, kto má procesnú povinnosť tvrdiť, ale aj toho, kto má procesnú povinnosť poprieť tvrdenia protistrany (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 568 a 571 s.).

27. Základným znakom civilného sporového konania je kontradiktórnosť konania v spojitosti s povinnosťou strán sporu predložiť a zabezpečiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dôkazné bremeno sporových strán závisí od toho, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti sporových strán, pričom v zásade platí, že žalobca je povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho ohrozené alebo porušené právo, resp. právom chránený záujem. Žalovaný je povinný za predpokladu, že chce byť úspešný v spore, tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré právo žalobcu vylučujú.

28. Pokiaľ z rozsiahleho vykonaného dokazovania vrátane znaleckého dokazovania týkajúceho sa posúdenia posudzovanej hodnoty intenzity hluku šíreného piskotom, škretom a revom exotického vtáctva, šíriaceho sa z pozemku žalovaného na pozemok žalobcov vyplynulo, že uvedený hluk neprekračuje stanovenú hodnotu právnymi predpismi, nebolo možné žalobnému návrhu vyhovieť. Znalec W.. K. C. v znaleckom posudku č. 01/204000133/ZP z 5. novembra 2020, okrem už uvedeného súdmi nižších inštancií k času pôsobenia hluku uvedeného hodnotami 18 min. v dennom čase, resp. 6 min. vo večernom čase tiež uviedol, že „v týchto časoch bolo legitímne preukázané, že sa vtáctvo zvukovo prejavovalo a bolo rozpoznateľné od hluku okolia. Doplnil, že čas pôsobenia hluku je dôležitý pri vyhodnocovaní prípustnej hladiny hluku. Boli vykonané spojitý časové záznamy v jednotlivých meraciach bodoch, súčasne na troch miestach. Na základe vyhodnotenia záznamov zistil, že hluk vtáctva dosahuje hodnotu od 2000 do 3150 hertzov, na základe uvedenej skutočnosti bolo možné vyseparovať, či a v ktorých časoch bolo vtáctvo aktívne. K namietanej dynamike hluku uviedol, že v predchádzajúcich posudkoch o meraní hluku nebola zhodnotená dynamika hluku, pričom uvedené neustanovuje ani vyhláška. Upresnil, že charakter hluku vtáctva možno považovať za premenlivý hluk s veľkým rozdielom hladín, z ktorého dôvodu na ochranu zdravia určil veľkosť korekcie +5dB, t. j. v maximálnej možnej hodnote. Miesta merania a určené iné meracie body neboli ovplyvnené prekážkou predstavujúcou plot. Navyše podotkol, že z predchádzajúcich posudkov vyplynulo, že sa robili len krátke merania, pričom časové pôsobenie nebolo doložené meraním, preto ich spracovatelia neboli schopní toto časové pôsobenie preukázať“. Ani z vykonanej obhliadky súdom prvej inštancie neboli zistené tvrdené skutočnosti žalobcami, že vtáctvo chované na nehnuteľnostiach žalovaných vydáva hluk počas celého dňa. Naopak v čase o 11.30 hod. a o 18.00 hod. sa zvukovo prejavovalo len minimálne, hluk vydávalo len o 8.00 hod. Za účelom eliminovania hluku je voliéra chránená plexisklom, do priestorov pletivovej časti voliéry sa vchádza cez dvere vyrobené z plexiskla. Z vyjadrenia žalovaného 1/ vyplynulo, že dvere do voliéry sú stále zatvorené, k ich otvoreniu dochádza len za účelom kŕmenia a pod. Navyše správnosť záverov znalca W.. K. C. o neprekročení posudzovanej hodnoty intenzity hluku, bola potvrdená aj stanoviskom Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, odborom objektivizácie faktorov životných podmienok z 15. decembra 2020. Z jeho obsahu vyplýva, že znalec správne navýšil hluk zdroja o korekciu na zvlášť rušivý hluk +5dB, ktorú hladinu hluku zohľadnil pri výpočte posudzovanej hodnoty, nakoľko každý deň sa môže doba pôsobenia zdroja hluku, teda hlasových prejavov meniť. Úrad sa stotožnil so záverom znalca v tom, že posudzovaná hodnota by nebola prekročená ani v prípade, ak by zdroj hluku teda hlasové prejavy vtáctva trvali nepretržite.

29. S prihliadnutím na individuálne skutkové okolnosti danej veci, viazanosť súdov so žalobným petitom, ako aj viazanosť dovolacieho súdu s rozsahom a dôvodmi dovolania v zmysle § 440 CSP, dovolací súd sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcami na preukázanie nimi tvrdených skutkových okolností nielen vo vzťahu k obťažovaniu hlukom nad mieru primeranú pomerom, ale aj vo vzťahu k ohrozeniu výkonu ich práv. Negatívny vplyv obťažovania hlukom nad primeranú mieru, či chov exotického vtáctva na dedine, v kludnom prostredí nepredstavuje naplnenie hypotézy právnej normy vyplývajúcej z § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka za situácie, ak v konaní nebolo preukázané obťažovanie hlukom nad mieru primeranú pomerom. Pri vážnom ohrození výkonu práv spravidla vlastníckych ide o samotný zásah do podstaty ohrozeného práva, napríklad zánik veci alebo jej výrazné poškodenie, či vznik majetkovej ujmy, čo vzhľadom na ustálený skutkový stav v konaní preukázané nebolo.

30. Dovolací súd na záver poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

31. Posudzovaná otázka konkrétne obťažovania hlukom exotického vtáctva v rozhodovacej praxi nebola doposiaľ riešená, preto dovolací súd vecne preskúmal napadnuté rozhodnutie aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, avšak namietané nesprávne právne posúdenie nepovažoval za dôvodné. Rovnako nezistil rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky v rámci posúdenia dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP. S položenou rečníckou otázkou (v podstate aj skutkovou otázkou), týkajúcou činnosti žalovaného 1/ spojenej s chovom exotického vtáctva, sa dovolací súd vecne nezaoberal, lebo jej vymedzenie nespĺňalo náležitosti vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP, ani na jej posúdení napadnuté rozhodnutie vo veci samej nespočívalo.

32. Právna úprava tzv. susedských sporov je zameraná na riešenie kolízie viacerých subjektívnych práv. V takom prípade je nutnou podmienkou sporu minimalizácia zásahu do jedného z nich. Všeobecne platí, že ak sa opiera napadnutý výkon vlastníckeho práva o úradné povolenie a žalovaný neprekročí hranice tohto povolenia, je potrebné považovať výkon vlastníckeho práva za oprávnený (m. m. R 65/1972).

33. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z dohovoru, či medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07). Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96).

34. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dovolanie ako nedôvodné zamietol v súlade s § 448 CSP.

35. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaných v dovolacom konaní, ktorým priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom v plnom rozsahu v súlade s § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.